

Yttrande över betänkandet Ett nytt brott och andra åtgärder mot människohandel (SOU 2025:119)

Myndigheten för delaktighet (MFD) arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar. MFD lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet tillstyrker förslagen och lämnar en övergripande synpunkt om behovet av ett mer systematiskt funktionshindersperspektiv samt synpunkter på förslagen om vidareslussningsmekanism och nationell kontaktpunkt (avsnitt 6.5.2), inkvartering och skyddade boenden (avsnitt 6.5.3) samt nationella samordnare och oberoende organ (avsnitt 7.4.3).

Myndighetens synpunkter

Övergripande synpunkt

MFD välkomnar utredningens ambition att stärka skyddet mot människohandel och att genomföra EU:s reviderade direktiv. MFD delar bedömningen att förslagen kan stärka skyddet för personer som utsätts för människohandel.

Utredningen bedömer att förslagen kan få positiva effekter för personer med funktionsnedsättning. MFD instämmer i denna bedömning men konstaterar samtidigt att analysen är övergripande och i begränsad utsträckning konkretiserar hur skyddet i praktiken stärks för denna grupp.

Personer med funktionsnedsättning utgör en särskilt utsatt grupp för utnyttjande, våld och övergrepp. MFD har visat att risken för våldsutsatthet är högre än i befolkningen i övrigt och att statliga myndigheter, regioner och kommuner i delar saknar tillräckliga förutsättningar att upptäcka och hantera våldsutsatthet – inklusive människohandel – hos personer med funktionsnedsättning.¹

¹ [Att förebygga och bekämpa våld mot personer med funktionsnedsättning](#)

Myndighetens kunskapssammanställningar visar också att olika funktionsnedsättningar är förknippade med olika behov, förutsättningar och riskfaktorer för våldsutsatthet.² Exempelvis framkommer det att äktenskapstvång och vilseledande till äktenskapsresa i vissa fall rymmer inslag av exploatering som kan aktualisera människohandel, till exempel när en part har en intellektuell funktionsnedsättning.³ Detta innebär att generella åtgärder riskerar att få begränsad träffsäkerhet om ett funktionshindersperspektiv inte integreras mer systematiskt i genomförandet av utredningens förslag.

Riksdagen har beslutat att målet för funktionshinderspolitiken är jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Sverige har även förbundit sig att följa FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen ställer krav på att staten förebygger och bekämpar alla former av utnyttjande och exploatering och säkerställer tillgång till skydd, stöd och rättsprocesser på lika villkor.

FN-kommittén har i sina senaste slutsatser om Sverige pekat på att personer med funktionsnedsättning, särskilt kvinnor och barn, löper förhöjd risk att utsättas för våld och exploatering. Kommittén har också uppmärksammat brister i tillgänglighet, individuella anpassningar och kunskap hos berörda aktörer i rättsväsendet.

Mot denna bakgrund bedömer MFD att funktionshindersperspektivet behöver tydliggöras i genomförandet av flera av förslagen.

6.5.2 Vidareslussningsmekanism och nationell kontaktpunkt (artikel 11.4)

MFD ser positivt på utredningens förslag att Jämställdhetsmyndigheten ges ett formellt ansvar för Sveriges vidareslussningsmekanism och förvaltningen av manualen vid misstanke om människohandel samt uppgiften som nationell kontaktpunkt för gränsöverskridande vidareslussning.

MFD välkomnar även förslaget att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att ta fram stödmaterial och vidta kunskapshöjande åtgärder för att stärka manualens genomslag på kommunal och regional nivå.

MFD vill samtidigt betona vikten av att utvecklingen av manualen, stödmaterialet och de kunskapshöjande insatserna behöver ge berörda aktörer tillräcklig kunskap om den särskilda sårbarhet som personer med funktionsnedsättning kan ha samt

² [Våld mot personer med funktionsnedsättning](#)

³ [Hedersrelaterat våld och förtryck mot personer med funktionsnedsättning En studie om rättsväsendets utmaningar och möjligheter](#)

om vilka behov av anpassningar som kan finnas. Detta är nödvändigt för att kunna identifiera utsatthet och ge ett ändamålsenligt bemötande, stöd och skydd, även till barn, i arbetet mot människohandel.

6.5.3 Inkvartering och skyddade boenden (artikel 11.5–11.6)

MFD tillstyrker vidare utredningens förslag att ge Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga tillgången till boendeinsatser, inklusive skyddat boende, för personer utsatta för människohandel. En sådan kartläggning är nödvändig för att bedöma om insatserna i praktiken är tillräckliga och lättillgängliga i enlighet med EU-direktivet.

MFD vill betona att personer med funktionsnedsättning kan ha särskilda behov när det gäller fysisk tillgänglighet, kommunikation, kognitivt stöd, bemötande och trygghet i boendemiljöer. Det gäller även barn med funktionsnedsättning. Erfarenheter från myndighetens arbete med skyddat boende visar att bristande tillgänglighet och otillräcklig kompetens om funktionsnedsättningar och funktionshinder riskerar att utestänga vissa grupper från insatser som formellt finns tillgängliga.⁴

Mot denna bakgrund anser MFD att kartläggningen bör belysa i vilken utsträckning boendeinsatserna är anpassade för personer med olika förutsättningar och behov samt om personalen har relevant kompetens för att möta dessa behov. Detta är en förutsättning för att säkerställa jämlik tillgång till stöd och skydd för alla personer som utsatts för människohandel oavsett funktionsförmåga.

7.4.3 Nationella samordnare och oberoende organ (artikel 19)

MFD ser positivt på förslaget att Jämställdhetsmyndigheten ges i uppgift att vara nationell samordnare för arbetet mot människohandel i enlighet med direktivet.

MFD har tidigare ställt sig bakom förslag om instruktionsändringar som tydliggör myndigheters ansvar och stärker myndighetsgemensam samverkan mot våld, förtryck och utnyttjande, inklusive prostitution och människohandel.⁵ Förslagen lämnades i betänkandet Frihet från våld, förtryck och utnyttjande - En jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter (SOU 2025:28).

MFD välkomnar att den aktuella utredningen föreslår att dessa instruktionsändringar bör genomföras. MFD delar bedömningen att ändringarna kan bidra till ökad tydlighet i ansvar, förbättrad samverkan och ett mer effektivt

⁴ [Skyddad på egna villkor](#)

⁵ [Yttrande om Frihet från våld, förtryck och utnyttjande - en jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter](#)

arbete mot människohandel. Om instruktionsändringarna genomförs skapas också bättre förutsättningar att integrera ett funktionshindersperspektiv i det myndighetsgemensamma arbetet.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Anders Kessling (beslutande), avdelningschef Pernilla Börjesson och utredarna Kenneth Kaartinen (föredragande) och Serine Gunnarsson deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Anders Kessling

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Anders Kessling
TITEL, ORGANISATION:	Generaldirektör, Myndigheten för delaktighet
TID:	2026-03-06 15:21:40 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	E-post (anders.kessling@mfd.se)
IDENTIFIKATIONS-ID:	9f80c923a5eb4068b9e6df51973a7eb6

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2026-03-06 15:21:45 +01:00
Ref: 307937SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)